

บทที่ 7

ผลการทดลอง

ผู้ป่วยเข้ารับการรักษา 28 คน ผู้หญิง 24 คน และ ผู้ชาย 4 คน
แบ่งผู้ป่วยตามเพศและตำแหน่งที่เป็นโรคดังนี้

ปาก	- ผู้หญิง	24 คน
	- ผู้ชาย	2 คน
อวัยวะเพศ	- ผู้หญิง	0 คน
	- ผู้ชาย	2 คน

อายุเฉลี่ย 33 ปี อายน้อยที่สุด 17 ปี และมากที่สุด 59 ปี

ผู้ป่วยทุกคนมีประวัติและอาการทางคลินิก เข้าได้กับโรคเริ่ม และ
ได้ทำการเพาะเชื้อไวรัสจากแผล เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าเป็นโรคจริง รวมทั้ง
เพื่อแยกชนิดของเชื้อไวรัสด้วย โดยการเพาะเชื้อได้จากตุ่มน้ำที่ขึ้นใหม่ที่สุด
ผู้ป่วยส่วนใหญ่เริ่มรับการรักษาในวันที่ 2 (ค่าฐานนิยม) หลังมีอาการปรากฏ
ผู้ป่วย 26 รายได้รับการรักษาจนกระทั่งแผลหายสนิท ผู้ป่วย 1 รายซึ่งได้รับ
ยาหลอก ติดเชื้อแบคทีเรียที่แผลและต้องหยุดการรักษาไปก่อนกำหนด และผู้
ป่วยอีก 1 รายไม่มาติดตามการรักษาโดยไม่ทราบเหตุผล ประวัติเวลาเฉลี่ย
ที่แผลตกสะเก็ด คือ 6.64 วัน ในกลุ่มที่ใช้ ZMG และ 6.21 วันในกลุ่มที่
ใช้ยาหลอก ประวัติเวลาเฉลี่ยที่แผลหาย คือ 11.92 วันในกลุ่มที่ใช้ ZMG
และ 10.85 วันในกลุ่มที่ใช้ยาหลอก ระยะของโรคในวันแรกของการ
รักษาเป็นตุ่มน้ำใส 13 คนและตุ่มหนอง 1 คนทั้งในกลุ่มที่ใช้ ZMG และ
ยาหลอก ความกว้างของแผลซึ่งคิดจากระยะที่กว้างที่สุดคูณกับระยะที่ยาวที่
สุดของแผล คือ 42.57 ± 31.04 ตารางมิลลิเมตรในกลุ่มที่ใช้ ZMG และ
 27.78 ± 17.05 ตารางมิลลิเมตรที่ใช้ยาหลอก ซึ่งจะเห็นได้ว่า
ประชากรตัวอย่างของทั้งสองกลุ่มมีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 6)
ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดโรคซ้ำ

ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดโรคซ้ำในผู้ป่วยส่วนใหญ่ คือ การอดนอน ซึ่ง
คิดเป็น 36% จากสาเหตุทั้งหมด รองลงมาคือ การแกะ เกาและกระแทก 14%
ตากแดด 11% และไม่มีปัจจัยส่งเสริม 11% (ตารางที่ 7)

อาการนำก่อนเป็นโรค

อาการนำก่อนเป็นโรคในประชากรตัวอย่างกลุ่มนี้ คือ ไม่มีอาการ 60% อาการคัน 25% และอาการคันและเจ็บ 15% (ตารางที่ 8)

อาการแสดงของโรค

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่มีอาการขณะเกิดโรคคือ 32% มีอาการคันและแสบร้อนแผล 29% อาการคัน 21% อาการแสบร้อน 11% คันและเจ็บ 7% (ตารางที่ 9)

ระยะเวลาที่ใช้ในการตกสะเก็ดของแผล

ระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มต้นการรักษาจนกระทั่งแผลตกสะเก็ดทั้งหมด คือ 2.92 ± 1.07 วัน ในกลุ่มที่ใช้ ZMG ขณะที่กลุ่มที่ใช้ยาหลอกใช้เวลา 4.23 ± 0.97 วัน (ตารางที่ 10) จากการคำนวณทางสถิติ พบว่า $T < T_{0.05}$

ระยะเวลาที่ใช้ในการหายของแผล

ระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มการรักษาจนถึงวันที่แผลหายสนิท ในกลุ่มที่ใช้ ZMG คือ 6.85 ± 1.51 วัน ในขณะที่กลุ่มที่ใช้ยาหลอกใช้เวลา 8.53 ± 1.39 วัน (ตารางที่ 11) จากการคำนวณทางสถิติ พบว่า $T < T_{0.05}$

ระยะเวลาที่มีเชื้อไวรัสออกจากแผล

ระยะเวลาเฉลี่ยที่มีเชื้อโรคออกจากแผล คือ 1.46 ± 0.63 วัน ในกลุ่มที่ใช้ ZMG และ 1.85 ± 0.86 วันในกลุ่มที่ใช้ยาหลอก (ตารางที่ 12) จากการคำนวณทางสถิติ พบว่า $T > T_{0.05}$

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะรอยโรคและการตรวจเชื้อ HSV ด้วยวิธีการเพาะเชื้อ

ในกลุ่มที่ใช้ ZMG การเพาะเชื้อไวรัสให้ผลบวกในตุ่มน้ำใสและตุ่มหนอง 100% ในแผล 50% และในสะเก็ด 60% ในกลุ่มที่ใช้ยาหลอกให้ผลบวกในตุ่มน้ำใส 100% แผล 57% และสะเก็ด 27% เมื่อรวมผู้ป่วยทั้งหมด การเพาะเชื้อให้ผลบวกในตุ่มน้ำใสและหนอง 100% แผล 54% และสะเก็ด 37% (ตารางที่ 13)

ระดับ zinc ในเลือด

ระดับเฉลี่ยของ zinc ในเลือดก่อนการรักษา คือ 0.98 ± 0.29 และ 1.54 ± 1.76 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร ในกลุ่มที่ใช้ ZMG และยาหลอกตามลำดับ และระดับเฉลี่ยของ zinc ในเลือดในวันสุดท้ายของการ

รักษา คือ 1.08 ± 0.43 และ 1.21 ± 0.67 ไมโครกรัมต่อมิลลิเมตร ในกลุ่มที่ใช้ ZMG และยาหลอกตามลำดับ พบว่าระดับเฉลี่ยของ zinc ในเลือด ก่อนและหลังการรักษาในกลุ่มที่ใช้ ZMG มีค่าใกล้เคียงกัน โดยค่า $T > T_{0.05}$ (ตารางที่ 14)

ผลการตรวจ Tzanck test

การตรวจ tzanck test พบ multinucleated giant cell ใน 96% ของตุ่มน้ำใส โดยที่ไม่พบเซลล์ดังกล่าวในผู้ป่วย 2 รายที่เป็น ตุ่มหนอง การแยกชนิดของไวรัสให้ผลลบในผู้ป่วย 4 ราย (4/28) ซึ่งเป็น ผู้ป่วยที่มีแผลที่ปาก 3 รายและแผลที่อวัยวะเพศ 1 ราย พบว่าเชื้อที่พบจาก แผลที่ปากเป็น HSV-1 23 รายและไม่พบเชื้อ HSV-2 ในผู้ป่วยกลุ่มนี้ ส่วน เชื้อที่พบจากแผลที่อวัยวะเพศเป็น HSV-2 1 รายและไม่พบเชื้อ HSV-1 ใน ผู้ป่วยกลุ่มนี้ (ตารางที่ 15)

ผลข้างเคียงจาก ZMG และ ยาหลอก

ในกลุ่มที่ใช้ ZMG พบว่าอาการข้างเคียงส่วนใหญ่ คือ อาการ แห้งและตึงแผล 39% รองลงมาเป็น อาการตึงและปวดแสบแผล 8% ส่วนกลุ่ม ที่ใช้ยาหลอก พบอาการข้างเคียง คือ แห้งและตึงแผล 36% ปวดแสบ 7% และ ติดเชื้อแบคทีเรียที่แผล 7% (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 6 ตารางแสดงคุณสมบัติของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

คุณสมบัติ\ยาที่ใช้	ZMG	ยาหลอก
อายุ(ปี) *	31.78 ± 11.95	34.07 ± 13.51
ระยะเวลาที่เป็นโรค(ปี)	1-10	1-10
ประวัติเวลาที่แผลตกสะเก็ด(วัน)*	6.64 ± 0.93	6.21 ± 1.76
ประวัติที่แผลหาย(วัน)*	11.92 ± 2.16	10.85 ± 3.16
วันที่เริ่มรักษา*	2.21 ± 0.7	2.29 ± 0.47
ระยะของโรค	ตุ่มน้ำใส	ตุ่มน้ำใส
	ตุ่มหนอง	ตุ่มหนอง
บริเวณที่เป็นแผล(ตารางมิลลิเมตร)*	42.57 ± 31.04	27.78 ± 17.05

* หน่วยเป็นค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 7 ตารางแสดงปัจจัยส่งเสริมให้เกิดโรคซ้ำในกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ปัจจัยส่งเสริม	จำนวนผู้ป่วย	เปอร์เซ็นต์
ความเครียด	2	7
การแกะ, เกา, กระทบ	4	14
อาหาร	1	4
อดนอน	10	36
ตากแดด	3	11
ติดเชื้, เป็นหวัด	2	7
อดนอนและเป็นหวัด	2	7
อดนอนและการแกะเกา	1	4
ไม่มีปัจจัยส่งเสริม	3	11

ตารางที่ 8 ตารางแสดงอาการนำก่อนเป็นโรค (Prodome)

อาการ	จำนวนผู้ป่วย	เปอร์เซ็นต์
คัน	7	25
คันและเจ็บ	4	15
ไม่มีอาการ	17	60

ตารางที่ 9 ตารางแสดงอาการของโรค

อาการ	จำนวนผู้ป่วย	เปอร์เซ็นต์
คัน	6	21
แสบร้อน	3	11
คันและเจ็บ	2	7
คันและแสบร้อน	8	29
ไม่มีอาการ	9	32

ตารางที่ 10 ตารางแสดงระยะเวลาที่ใช้ในการตกสะเก็ดของแผล

การรักษา	ระยะเวลา(วัน) ($X \pm SD$)
ZMG	2.92 $\pm$ 1.07
ยาหลอก	4.23 $\pm$ 0.97

$$T < T_{0.05}$$

การใช้ ZMG ทำให้แผลตกสะเก็ดเร็วกว่ายาหลอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ตารางแสดงระยะเวลาที่ใช้ในการหายของแผล

การรักษา	ระยะเวลา(วัน) ($X \pm SD$)
ZMG	6.85 $\pm$ 1.51
ยาหลอก	8.53 $\pm$ 1.39

$$T < T_{0.05}$$

การใช้ ZMG ทำให้แผลหายเร็วกว่ายาหลอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ตารางแสดงระยะเวลาที่มีเชื้อไวรัสออกจากแผล (Viral shedding time)

การรักษา	ระยะเวลา(วัน) ($X \pm SD$)
ZMG	1.46 $\pm$ 0.63
ยาหลอก	1.85 $\pm$ 0.86

$$T > T_{0.05}$$

การใช้ ZMG ไม่ทำให้ระยะเวลาที่มีเชื้อไวรัสออกจากแผลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะรอยโรคและการตรวจเชื้อ HSV ด้วยวิธีเพาะเชื้อ

กลุ่มผู้ป่วยที่ใช้ ZMG

ลักษณะรอยโรค	ผลบวก	เปอร์เซ็นต์
ตุ่มน้ำใสและตุ่มหนอง	12/12	100
แผล	5/10	50
สะเก็ดแบบเปียก	3/5	60

กลุ่มผู้ป่วยที่ใช้ยาหลอก

ลักษณะรอยโรค	ผลบวก	เปอร์เซ็นต์
ตุ่มน้ำใสและตุ่มหนอง	18/18	100
แผล	8/14	57
สะเก็ดแบบเปียก	3/11	27

ผู้ป่วยทั้งหมด

ลักษณะรอยโรค	ผลบวก	เปอร์เซ็นต์
ตุ่มน้ำใสและตุ่มหนอง	30/30	100
แผล	13/24	54
สะเก็ดแบบเปียก	6/16	37

ตารางที่ 14 ตารางแสดงระดับ Zinc ในเลือดก่อนและหลังการรักษา

เวลาที่เจาะเลือด\ยาที่ใช้	ZMG ($X \pm SD$)	ยาหลอก ($X \pm SD$)
ก่อนรักษา	0.98 $\pm$ 0.29	1.54 $\pm$ 1.76
หลังรักษา	1.08 $\pm$ 0.43	1.21 $\pm$ 0.67

เปรียบเทียบระดับ Zinc ในเลือดก่อนและหลังการรักษาในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับ ZMG

$$T > T_{0.05}$$

การใช้ ZMG ไม่ทำให้ระดับ ZMG ในเลือดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ตารางแสดงผลทางห้องปฏิบัติการ

Tzanck test

ระยะของโรค	จำนวนผู้ป่วยที่ให้ผลบวก	เปอร์เซ็นต์
ตุ่มน้ำใส	25/26	96
ตุ่มหนอง	0/2	0

การแยกชนิดของไวรัส (Viral typing)

ตำแหน่งของโรค\ชนิดของHSV	HSV-1	HSV-2
ปาก	23/26	—
อวัยวะเพศ	—	1/2

การแยกชนิดของไวรัสไม่สามารถทำได้ในผู้ป่วย 4 ราย (4/28) ซึ่งเป็น
ผู้ป่วยที่มีผลที่ปาก 3 ราย และผลที่อวัยวะเพศ 1 ราย

ตารางที่ 16 ตารางแสดงผลข้างเคียงจาก ZMG และ ยาหลอก

ZMG

ผลข้างเคียง	จำนวนผู้ป่วย	เปอร์เซ็นต์
แห้ง, ตึง	5/13	39
ตึงและปวดแสบ	1/13	8

ยาหลอก

ผลข้างเคียง	จำนวนผู้ป่วย	เปอร์เซ็นต์
แห้ง, ตึง	5/14	36
ปวดแสบ	1/14	7
ติดเชื้อแบคทีเรีย	1/14	7

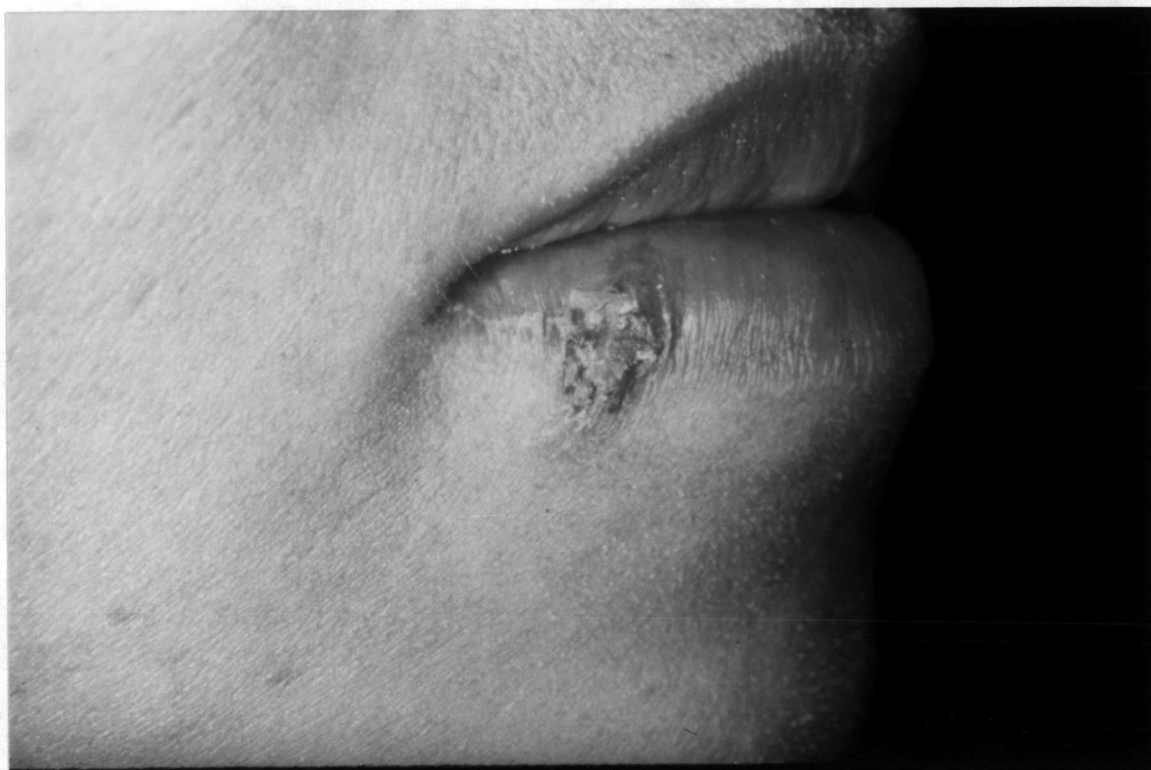

รูปที่ 1 ผู้ป่วยเริ่มที่ริมฝีปากในวันแรกของการรักษาด้วย Zinc monoglycerolate

รูปที่ 2 ผลการรักษาในวันที่ 2 ผลเริ่มแห้งลง

รูปที่ 3 ผลการรักษาในวันที่ 3 แผลเริ่มแห้งลง

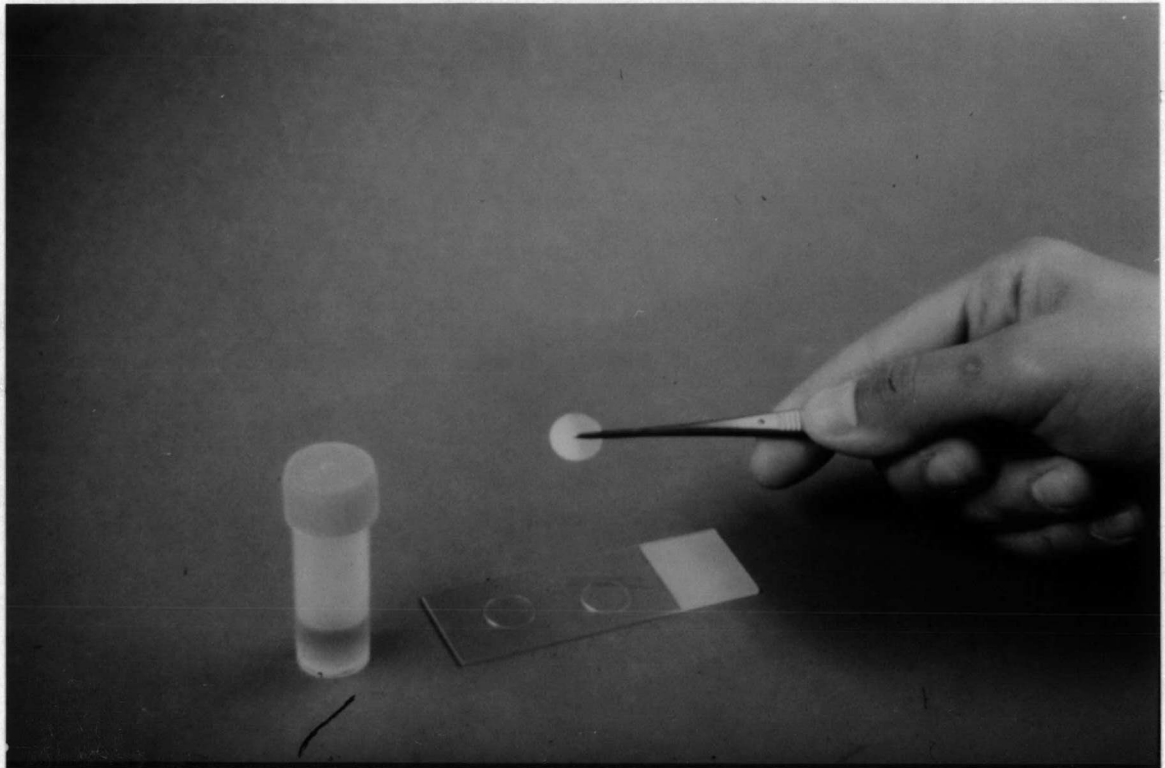

รูปที่ 4 ผลการรักษาในวันที่ 4 แผลตกสะเก็ดชนิดแห้ง
(Dry crust)

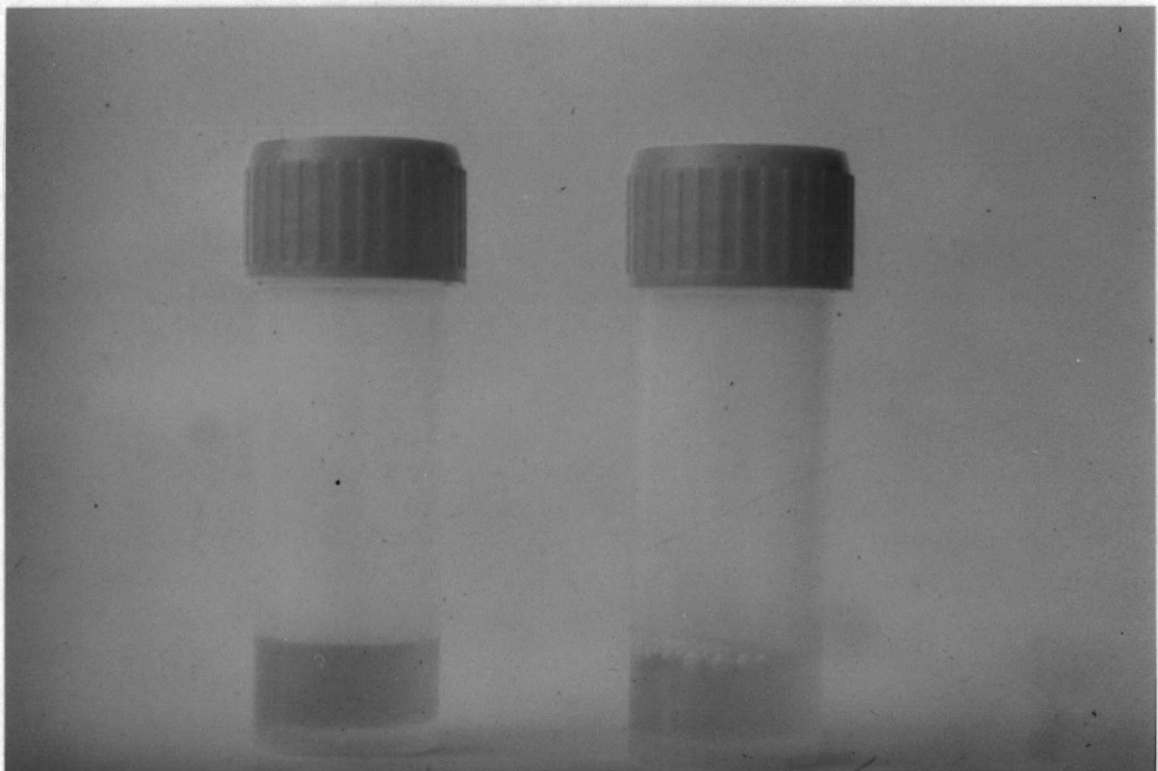

รูปที่ 5 ผลการรักษาในวันที่ 7 แผลหายสนิท (Heal)

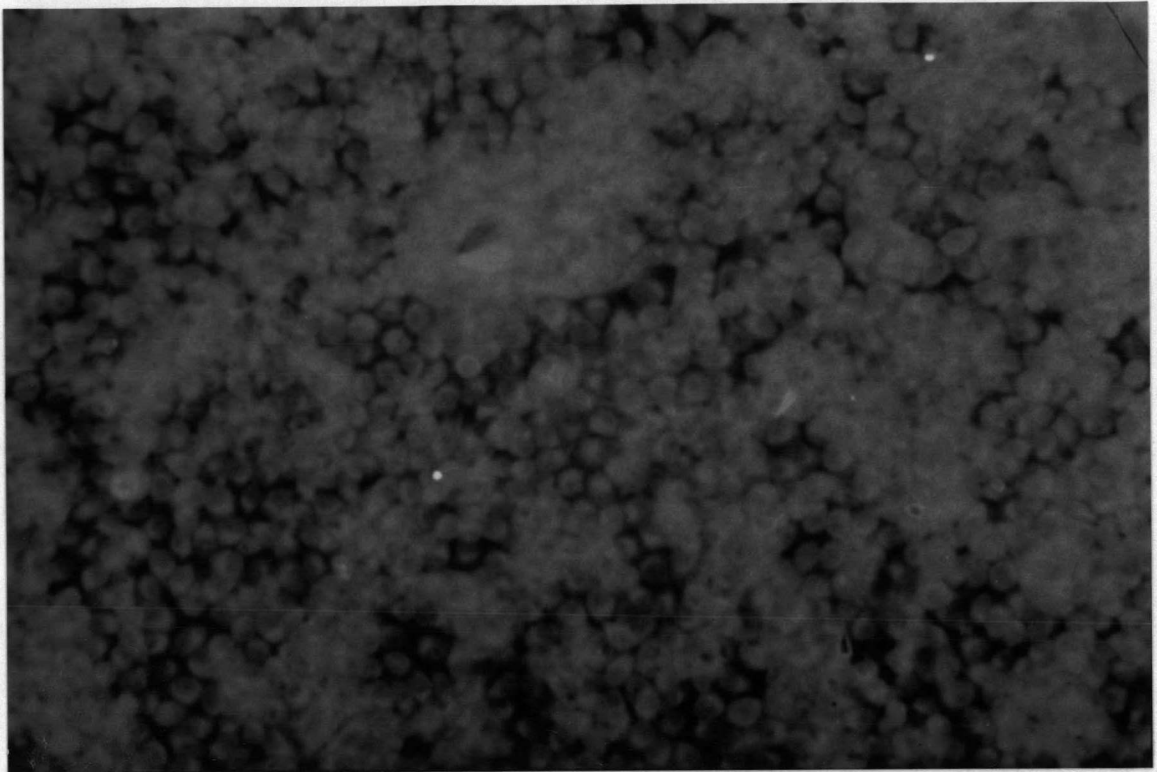

รูปที่ 6 Shell vial ขนาดกันแบนซึ่งมี cover slip ที่กันขวด
ใช้ในการเพาะเชื้อ herpes simplex virus

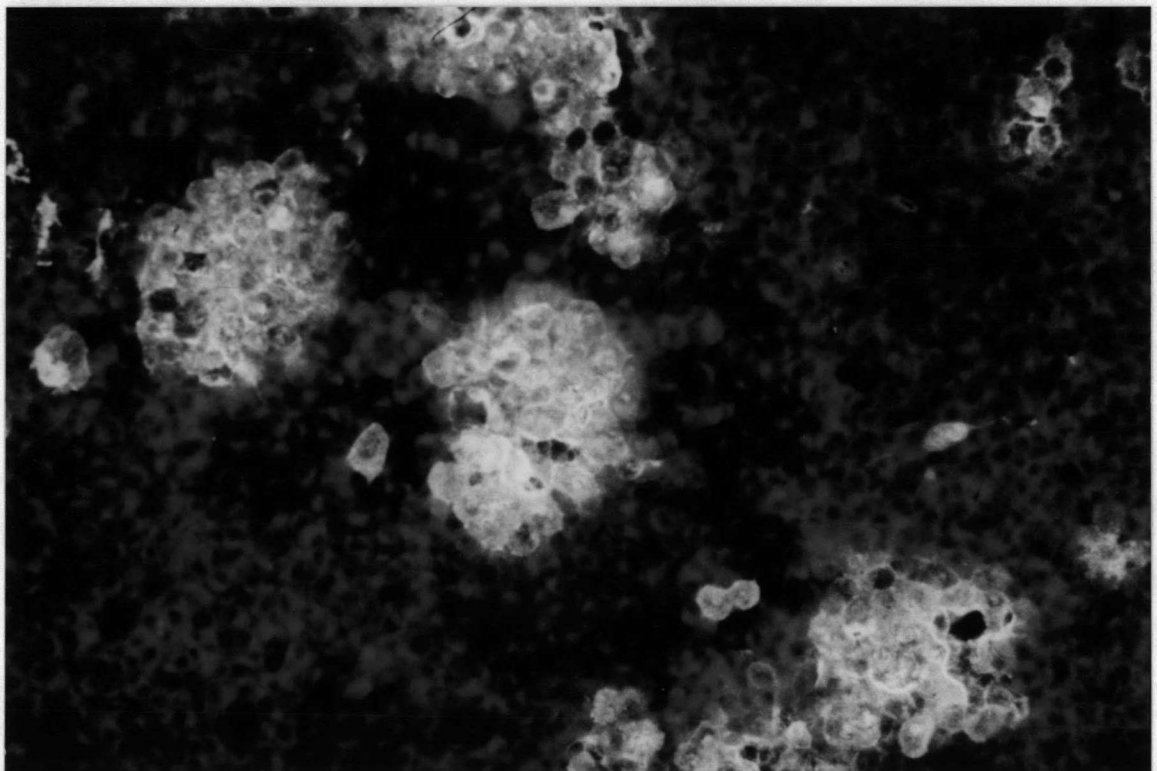

รูปที่ 7 ขวด Shell vial ที่มีเชื้อไวรัสเจริญอยู่ จะมีสี media
เปลี่ยนไปจากสีชมพูจะจางลงเป็นสีเหลืองส้ม

รูปที่ 8 แสดงผล negative control ภายหลังจากการตรวจหาเชื้อ
ด้วยวิธี Immunofluorescence

รูปที่ 9 แสดงผล positive พบว่าเซลล์ที่ติดเชื้อ herpes
simplex virus จะมีลักษณะกลม อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และเรืองแสงสีเขียว

รูปที่ 10 การแยกชนิดของไวรัส โดยใช้สำเร็จรูป Elisa-Kit